

Brüssel, 11.7.2019
SWD(2019) 331 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

**Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kohta (uuesti sõnastatud)**

ja

**Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) 2021.–2027. aasta strateegilise
innovatsioonikava kohta:
Euroopa innovatsioonivõimekuse ja -suutlikkuse suurendamine**

{COM(2019) 330 final} - {COM(2019) 331 final} - {SEC(2019) 275 final} -
{SWD(2019) 330 final}

Kommenteeritud kokkuvõte

Mõjuhinna järgmiste ettepanekute kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) 2021.–2027. aasta strateegilise innovatsioonikava kohta: Euroopa innovatsioonivõimekuse ja -suutlikkuse suurendamine

A. Vajadus meetmete järele

Miks? Mis on lahendamist vajav probleem?

Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) eesmärk on lahendada suuri ühiskondlikke probleeme, muuta ELi innovatsioonitegevus tulemuslikumaks teadusuuringuid, haridust ja innovatsiooni hõlmava teadmiste kolmnurga loomise kaudu.

EIT asutati 2008. aastal määrusega (EÜ) nr 294/2008 (edaspidi „EIT määrus“)¹. EIT määrusega nähakse ette EIT ülesanne, eesmärgid ja eelarve ning seetõttu peab see olema kooskõlas kohaldatava teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga.

Komisjoni ettepanekus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ (2021–2027), nähakse ette EIT kavandatav eelarve järgmiseks perioodiks ning EIT põhimõtted, lisaväärtus, sekkumisvaldkonnad, tegevuse üldsuunad ja tulemusnäitajad. Selles ettepanekus on EIT üks samba „Innovatiivne Euroopa“ põhikomponente.

Programmi „Euroopa horisont“ käsitlev ettepanek ise ei ole õiguslik alus EIT tegevuse jätkamiseks pärast 2020. aastat. Seetõttu tuleb EIT määrust muuta.

EIT määruse artikli 17 kohaselt peab komisjon esitama iga seitsme aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule strateegilise innovatsioonikava ettepaneku, milles on määratud kindlaks EIT strateegilised pikaajalised prioriteedid ja EITga seotud rahastamisvajadused ning mis peab olema kooskõlas kohaldatava teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga. Praegune strateegiline innovatsioonikava hõlmab ajavahemikku 2014–2020². Seetõttu tuleb koos EIT määruse läbivaatamise ettepanekuga esitada ettepanek EIT uue 2021.–2027. aasta strateegilise innovatsioonikava kohta.

Käesoleva algatuse eesmärk on muuta uuesti sõnastamisega EIT määrust ja viia strateegiline innovatsioonikava kooskõlla programmiga „Euroopa horisont“. Algatus hõlmab EIT uusi prioriteetseid valdkondi ja rahalisi vajadusi. Samuti on selle eesmärk parandada EIT toimimist, võttes arvesse varasematel aastatel saadud kogemusi.

Eelkõige keskendutakse algatuses probleemide lahendamisele kolmes põhivaldkonnas. Esiteks käsitletakse EIT rahastamismudeliga seotud probleeme. Teiseks pakutakse välja lahendusi EIT haridustegevuse mõju suurendamiseks, st suurendatakse teadlikkust EIT haridusalasest kaubamärgist ning edendatakse kõrgharidusasutustes ettevõtlus- ja innovatsioonivõimet ja -oskusi. Peale selle aitab algatus suurendada EIT piirkondlikku mõõdet teadmiste- ja innovaatikakogukondade parema loomise kaudu kohalike innovatsiooni ökosüsteemidega. Algatuses esitatakse ka teadmiste- ja innovaatikakogukondade tulevased prioriteetsed valdkonnad.

Lisaks käsitletakse selles mitut tehnilist küsimust, et suurendada EIT tegevuse tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust. Sellised küsimused hõlmavad teadmiste- ja innovaatikakogukondade avatust ja läbipaistvust,

1 EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU 11. DETSEMBRI 2013. AASTA MÄÄRUS (EL) NR 1292/2013; <https://eit.europa.eu/sites/default/files/Consolidated%20EIT%20Regulation.pdf>.

2 EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU 11. DETSEMBRI 2013. AASTA OTSUS NR 1312/2013/EL Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) strateegilise innovatsioonikava kohta: EIT panus innovaatilisemas Euroopasse.

EIT juhtimist ning EIT töötajaid käsitlevaid lepingulisi sätteid. Kindlakstehtud probleemide lahendamiseks muudetakse EIT määrust ja võetakse vastu EIT 2021.–2027. aasta strateegiline innovatsioonikava. Käesoleva mõjuhinna aluseks on programmi „Euroopa horisont“ mõjuhinna.

Mida selle algatusega loodetakse saavutada?

Algatusega toetatakse EIT tulevast rakendamist ja EIT strateegilise poliitika arendamist ning aidatakse saavutada EIT 2021.–2027. aasta eesmärgid, mis on esitatud programmi „Euroopa Horisont“ käsitlevas ettepanekus, st aidatakse tugevdada jätkusuutlikke innovatsiooni ökosüsteeme kogu Euroopas, aidatakse tuua turule uued lahendused ülemaailmsetele ühiskondlikele väljakutsetele ning edendatakse innovatsiooni ja ettevõtlust parema hariduse abil. Eeldatakse, et EIT ning teadmis- ja innovaatikakogukonnad aitavad eelkõige:

- a. suurendada nende kogukondade mõju ja teadmiste kolmnurga lõimimise mõju, luues EIT tulemusliku ja tõhusa rahastamismudeli;
- b. suurendada kõrgharidussektori innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkust, edendades Euroopa kõrgharidusasutustes institutsiooniliste muutuste tegemist;
- c. suurendada EIT piirkondlikku mõõdet, et vähendada piirkondliku innovatsioonisuutlikkuse erinevusi kogu ELis.

Lisaks on algatuse eesmärk muuta EIT tegevus tulemuslikumaks, tõhusamaks ja sidusamaks, tegeledes järgmiste küsimustega: teadmis- ja innovaatikakogukondade avatus ja läbipaistvus, EIT juhtimine ning EIT töötajate lepingud ja nende teenistuse järjepidevus.

Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus?

EIT võimaldab ainulaadsel viisil luua ELi-üleseid innovatsiooni ökosüsteeme, mis ühendavad haridus-, teadus- ja ärivaldkonna ning muid sidusrühmi. See täidab liikmesriikide innovatsioonitoetuse tühiku. Teadmis- ja innovaatikakogukondade tegevus aitab parandada innovatsiooni kvaliteeti, luua piiriüleseid valdkondadevahelisi võrgustikke, edendada valdkondadevahelist koostööd ja suurendada geograafilist mõõdet. EIT haridusprogrammid lisavad väärtust teistele olemasolevatele programmidele, eelkõige tänu nende ettevõtluse ja innovatsiooni mõõtmele.

B. Lahendused

Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks?

Kindlakstehtud probleemide lahendamiseks kaaluti kolme varianti.

Variandi 1 (lähtestsenaariumi) korral jätkatakse EIT senist tegevust, tehes kohandused, mis on vajalikud tegevuse kooskõlla viimiseks programmi „Euroopa horisont“ käsitleva ettepanekuga. EIT vastaks Euroopa partnerluste rakendus-, seire- ja hindamiskriteeriumidele. Ta looks sünergiat Euroopa Innovatsiooninõukoguga. Loodaks kaks uut teadmis- ja innovaatikakogukonda.

Variant 2 põhineb lähtestsenaariumil ja selle puhul võetaks lisaks rida meetmeid (sh EIT rahastamismudeli kohandamine) EIT toimimise tõhustamiseks. Sellega kehtestataks uus EIT meede, et toetada kõrgharidusasutuste ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkuse arendamist ning tugevdada EIT piirkondlikku innovatsioonikava. Loodaks kaks uut teadmis- ja innovaatikakogukonda.

Variant 3, nagu ka variant 2, põhineb lähtestsenaariumil ja mitmel meetmel, et tõhustada EIT toimimist. Lisaks nähakse uue meetmena ette EIT keskuse loomine igas liikmesriigis, et suurendada EIT üldist mõju. EIT tegeleks otse EIT keskuste elluviimisega, et edendada teadmiste kolmnurga

lõimimist, toetades väiksema ulatusega koostööprojekte kui teadmis- ja innovaatikakogukonnad. Loodaks üks uus teadmis- ja innovaatikakogukond. Kõigi kolme variandiga kaasneks õiguslik mõju EIT määruse muutmise ja EIT uue strateegilise innovatsioonikava seisukohast. Eelistati varianti 2, sest sellega saavutatakse parim tasakaal – täidetakse algatuse eesmärgid, võttes samal ajal arvesse saadaolevaid ressursse, ning saavutatakse võimalikult suur majanduslik ja ühiskondlik mõju.
Kes millist varianti toetab?
Eri sidusrühmad, kellega konsulteeriti, st äriühingud/-organisatsioonid, akadeemilised/teadusasutused ja ka ELi kodanikud, toetasid laialdaselt variandiga 2 ette nähtud üksikmeetmeid. Eelkõige on sidusrühmad ühisel seisukohal, et on vaja edendada Euroopa kõrgharidusasutuste ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkuse arendamist ning siduda EIT ning teadmis- ja innovaatikakogukondade tegevus tihedamalt piirkondlike ja kohalike olude ja strateegiatega.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju
Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?
Eelistatud variant hõlmab ka EIT märkimisväärset täiustamist järgmisel programmitöö perioodil. Selle variandiga lõimitakse teadmiste kolmnurka veelgi, aidatakse tugevdada innovatsiooni ökosüsteeme ning suurendatakse kõrgharidussektori innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkust. Sellega aidatakse vähendada oskuste lõhet peamistes majandussektorites, suurendada teadmiste jagamist ja võrgustike moodustamist innovatsiooni ökosüsteemides, edendada uute ettevõtete tulemuslikku ja tõhusat loomist ning parandada ettevõtlusalase kõrghariduse taset. Selle variandiga suurendatakse ka teadmis- ja innovaatikakogukondadesse tehtavate erainvesteeringute mahtu keskmises ja pikas perspektiivis ning toetatakse neid tulemuslikumalt, et EIT saavutaks rahalise jätkusuutlikkuse eesmärgid. Samuti võimaldaks see variant EIT-l järk-järgult parandada ja suurendada oma piirkondlikku mõõdet riikides, kus innovatsioonitulemused on tagasihoidlikud ja mõõdukad.
Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?
Võrreldes lähtestsenaariumiga suurenevad variandi 2 puhul EIT halduskulud, mis käib käsikäes EIT üldise eelarve suurendamisega programmiperioodi jooksul, mis on vajalik tulenevalt personalivajadustest ning EIT suutlikkuse ja asjatundlikkuse suurendamisest. Rahastamismudeli kohandamisest tulenevad nõuete täitmise ja rakenduskulud on eeldatavasti suuremad nende teadmis- ja innovaatikakogukondade puhul, mis loodi EIT algusaastatel, kuna nad peavad kohandama juba kehtestatud protsesse ja toimimissüsteeme. Need kulud on eeldatavasti suhteliselt väikesed teadmis- ja innovaatikakogukondade puhul, kes on oma tegevuse algfaasis.
Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele?
Eelistatud variant 2 aitab suurendada ettevõtjate, VKEde ja mikroettevõtete jaoks vajalike kõrgelt kvalifitseeritud isikute hulka. Uute ettevõtete loomisega seotud tegevust soodustatakse tänu teadmis- ja innovaatikakogukondade suuremale avatusele, läbipaistvusele ja lihtsustatud menetlustele, mille tulemusena suureneb idufirmade arv.
Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?
Ei.
Kas on oodata muud olulist mõju?

Ei.
D. Järeldused
Millal poliitika läbi vaadatakse?
Eelistatud poliitikavariandi rakendamist jälgitakse ja hinnatakse korrapäraselt. Igal aastal jälgib EIT pidevalt teadmis- ja innovaatikakogukondade tegevuse tulemuslikkust ja selle väljundit konkreetsete mõjunäitajate raamistiku alusel. Komisjon viib 2024. aastal läbi EIT majandusliku ja ühiskondliku mõju sõltumatu vaahindamise, mis on kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ vaahindamisega.